

oziru so torej slovenski prvaki naše štajersko-koroško ljudstvo le oškodovali. Ta resnica se razširja polagoma tudi v najbolj nezavednih krogih ljudstva. In zato gremo mi „Štajercijanci“ z veseljem in navdušenjem v boj! Mi smo edini resni nasprotniki izkoriščevalnega prvaštva! In kar je v slovenskemu ljudstvu zdravega, zavednega in pogumnega, to bode z nami hodilo, to bode naše kandidate volilo! Kmet, obrtnik in delavec, — vsi so siti prvaškega zastopstva! Vse kliče mo torej pod naše zeleno zastavo!

V boj torej — za ljudske pravice, za ljudsko zastopstvo, za blagor naše bodočnosti!
Kmet za kmeta!

Današnja številka ima zopet 4 strane priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Politični pregled.

Državnoborske volitve so torej razpisane in se bodo vršile dnè 13. junija. Koder bi prvi volitvi ne prišlo do odločitve, tam se vršijo ožje volitve teden pozneje, to je dnè 20. junija.

§ 14 je pričel torej s 1. aprilom v naši ljubi domovini vladati. Vlada si je z njim provizorij državnega proračuna dovolila in to z devetmesečno veljavo. Poleg tega se je finančnemu ministru dalo dovoljenje, da sprejme dolg v znesku 76 milijonov kron. Vlada pač ne potrebuje državne zbornice, ker si vse sama dovoli! In slovenski poslanci so razbili državni zbor; oni so torej v prvi vrsti krivi, da se nas zdaj z absolutističnim § 14 vlada . . .

Kmetijski poduk v armadi po nemškem vzorcu hoče vlada tudi v Avstriji vpeljati. Tozadevni program obsega sledeče točke: 1. Poljudna predavanja, ki bodo 1½ ure trajala. 2. Razgovor o predavanjih. 3. Praktične kmetijske vaje. 4. Predstavljanje vzornih gospodarstev, mlekarin, vrtnarij itd. 5. Predstavljanje najnovejših kmetijskih mašin. K temu koristnemu poduku se seveda nobenega vojaka ne bode sililo. Ali na vsak način bodo imeli kmetijski fantje, ki cesarju služijo, priliko, da se i pri vojaki v svoji stroki izobražijo. In to je iz gospodarskega stališča le pozdraviti!

Številke, številke govorijo mnogo več, nego najboljši govorniki. Številke razsvetljujejo tudi vso mizerijo naše državne politike. Avstrijski poslanci bi morali vladi za državni proračun okroglo 2.818 milijonov kron dovoliti. Pač veličanska svota, ki jo jemlje država iz žepov svojih davkoplačevalcev! Leta 1886 izdajala je država le 144 milijonov, koncem l. 1910 pa že 11.600 milijonov kron. Le obrestovanje in amortizacije zahtevajo 528 milijonov. Za javni red in varnost se izda 449, za upravo in pravosodje 263, v gospodarske namene pa le 163 milijonov, za šolo in cerkev 120 in za penzije 111 milijonov. Državni dohodki prihajajo: iz državnih podjetij (1459 milijonov), iz davkov (1130 milij.), iz drugih dohodkov (84) in iz posojilih (45 milijonov). Državno gospodarstvo ima že zdaj 145 milijonov primanjkljaja; ako se še razne izredne vojaške zahteve računa, znaša primanjkljaj že 166 milijonov. Obresti državnega dolga in izdatki za vojaščino znašajo okroglo 1000 milijonov in požrejo skoraj popolnoma državne davke. Vse te številke treba pametno premisliti in — človeku se pričnejo lasi ježiti. Zato pa proč s slabimi poslanci, ki ne zastopajo gospodarske interese ljudstva! Edino dobri, pametni in značajni poslanci zamorejo koristno in ljudstvu prijazno državno gospodarstvo uresničiti!

Koliko plačuje država penzije? Leta 1869

ljenje in nosil je ta križ z udanim pogledom skozi desetletja. Visel je na križu, naš kmet, visel krvav in prošil usmiljenja za svoje sovražnike . . . Tam na polju vidim kmeta, izdelanega in izstradanega in obupanega. A nakrat začuje tja daleč zvonček gorske cerkvice; — Velikonoč mu naznanja ta zvonček, dneva vstajenja mu naznanja. In v temnih kmetovih odčeh se rodi zopet iskra veselja in zadovoljnosti in okoli ust mu igra smehljaj kmetijskega poštenega ponosa. Na svoji zemlji stoji kmet in ta zemljica mu daje vso moč in iz to je zemljice sesa vse veselje in vso srečo. Njegovo srce praznuje krasno vstajenje in ne pozna noči in zime in smrti . . .

Prišlo bode vstajenje, bratje v trpljenju, prišla bode spomlad . . . Truplo so ubili, a beseda je ostala . . . Jezusa so umorili, a Kristus je vstal iz groba . . . Pozdravljamo te, ti nepremagljivo veličnočno upanje! . . .

plačevala je avstrijska država 51.567 osebam državne penzije. Leta 1908 pa je bilo že 106.264 takih oseb. Leta 1869 je potrebovala država za plačilo teh penzij nekaj čez 24 milijonov kron; leta 1910 pa čez 99 milijonov. V istem času so narasle penzije uradnikov in uslužbencev od 12 milijonov na 59 milij., penzije vdov od 5 na 24½ milij., doneski k vzgoji od 377.000 kron na 3 milijone itd. Pač lepe svote!

Žalostno gospodarstvo se kaže tudi v avstrijski zunanji trgovini. Trgovska bilanca prvih dveh mesecev tega leta kaže pasive za 134 milijonov kron. Februarja meseca se je naš izvoz znižal za 7 milijonov kron. To so žalostni znaki gospodarskega nazadovanja!

Papeža umoriti je hotel baje neki 70 letni mož z imenom Defanti. V cerkvi sv. Petra v Rimu je ustrelil na skupino duhovnikov; zadel je pa le nekega policaja. Defanti pravi, da so ga duhovniki v njegovi mladosti grozno zatirali in da se je hotel maščevati. Listi so poročali, da je nameraval starček papeža umoriti.

Zapravljanje. Francoska vlada prodala je p. kr. večje število bojnih bark v staro železo. Dobila je zanje okroglo 10 milijonov frankov. Koštali pa so ti parniki svoj čas čez 500 milijonov frankov.

Polom na Hrvaškem. Iz Zagreba se poroča, da je prišla tamošnja komercijalna banka, ki je imela zadnja leta velike izgube, v likvidacijo.

Zarota v Japonski. Japonske oblasti so zaroto zasedile, katere namen je bilo umoriti korojskega podkralja. Zarotniki so hoteli kraljev vlak razstreliti. To bi bilo znamenje za splošno vstajo Korejancev. 30 zarotnikov so zaprli.

Dopisi.

Pobrž št. Vid pri Ptujju. Pač čudna, so pota božje previdnosti. Odkar so pri zadnjih volitvah v naši občini napredni možje zmagali in prvaško občinsko zastopstvo raz stola vrgli, čitali smo v ljubljanskih cunjah vsa mogoča očitjanja in zavijanja. Poštenim naprednim možem se je na najgrši način poštenje kradlo in prvaški hujskači so hoteli vsakogar ob dobro ime spraviti, kdor ni v njih rog trobil. No, zdaj pa se je vse spremenilo! V vsej javnosti je zdaj dokazano, da je prvaško gospodarstvo v naši občini rodilo najslabše plodove in največje škandale. Prvaki so delali z občinskimi denarjem kakor svinja z otrobi. Sram jih naj bode! Našo trditve naj dokazuje sledeče: Na štajerski deželni odbor se je napravilo naznanilo gledé svoječasnega prvaškega gospodarstva v naši občini. Vsled tega je prišel 6. t. m. deželni komisar tu-sem in je pri prvaškemu županu Janezu Friedneru napravil komisijelno preiskavo. V tej preiskavi se je dognalo, da se je gotove dohodke občine porabilo le za posamezne dele, ne pa za celo občino in to že leta sem. Za to premožensko ravnanje

postavljen je bil neki poštenjak M. Rogina. Muzal se je dolgo časa semtertija; končno pa moral komisarju le račune predložiti; spisani so bili ti računi na prostih listkih in predložil jih je brez potrdil. Vsa preiskava je imela ta uspeh, da je Rogina občini čez 500 kron dolžan. Od tega denarja pa je tudi brevednosti občinskega odbora županu Friednerju 126 kron „posodil“. Občinski zastop sploh navedel, koliko denarja ima občina iz najemščin, katero je oskrboval ta Rogina. Šele revizija je celo stvar na svitlo spravila. Pač pa so se prvaški občinski zastopniki na troške občanov-davkoplačevalcev prav dobro imeli. Pri licitaciji dotičnih deležev so spili ¼ štartin vina, sodček pive in mnogo steklenic žganja. Jedli so tudi purane, — vse to seveda iz krvavih davkov občanov! Deželni odbor bode to celo stvar zdaj že uredil in Rogina bode moral plačati, ne samo tistih 500 kron, temveč tudi cehe; tako bode ta poštenjak izvedel, da se na tuje troške piti in jesti ne sme, da občinski denarji niso zato tukaj, da bi se napolnilo prvaške želodce. Kisli obraz bode zdaj ta Rogina; ali plačati bode moral! Tudi Friedauer bode moral plačati še 52 K, ki jih doslej še ni zaračunal. Ali vas je kaj sram, vi čedni slovenski narodnjaki? — Deželni komisar je pregledal tudi občinski proračun za l. 1911. Tudi tu so se videle napake nezmožnega prvaškega gospodarstva. Prvaki Jaka Šimenko, Jože Koderman, Martin Rogina, Jože Mibelac, Martin Skaza, Janez Stiplošek in njih poglavar Johan Friedauer so na seji dnè 23. 1. 1911 sklenili 20% doklad, čeprav so jim pametni možje dokazali, da s tem ne bodejo mogli gospodariti. Pa tudi tukaj so prvaki vojsko izgubili. Z ozirom na od prvakov narejene občinske dolgove jim je komisar pojasnil, da merajo imeti ne 20% marveč 71% občinskih doklad. Le zaradi slabih letinj je komisar potem določil 50% doklade. Nekaj plačil se bode namreč za l. 1912 preneslo. Tako bomo zdaj posledice slabega prvaškega gospodarstva le deloma otilili. V kratkem bode tudi zadeva z občinskimi volitvami rešena. Upamo, da prvaki naše občine nikdar več v svoje kremplje ne dobijo, kajti drugače nas vse na beraško palico spravijo!

O b č a n i .

Mestni vrh. Obljubili smo zadnjič, da bomo poročali o izidu našega računskega „konflikta“. To obljubo danes deloma spolnujemo; vse pa še ni končano. Naš župan mora občini povrniti nad 58 kron (glasom sklepa okraj. odbora 26. III. štev. 314). Le dobrotljivosti odborikov se ima zahvaliti, da ne več! Saj pa je bil že skrajni čas, ker računski si je že skoraj tudi tiste žveplenke, ki jih je zasmodil pri svojih cigarah. Pričakovali smo, da si bo zaračunal tudi tiste hlače, katere je nekoč v pijanosti zgubil, pa zvedeli smo, da jih je najdel nek poštenjakovič in tako nazaj dobil. Sedaj bomo

Srebrna poroka vladarjev.

Württembergška kraljevska dvojica praznovala je te dni svojo srebrno poroko. Kralj Viljem II. bil je l. 1848 rojen. L. 1877 je poročil princezino pl. Waldeck, ki mu je pa že l. 1882 umrla. Potem je poročil leta 1886 princezino Karloto od Schaumburg-Lippe, s katero praznuje zdaj srebrno poroko.

se mu je odgnala krava (pa ne k biku!). Tako počenjanje povzroči, da peša vera, ki jo oznanjuje naš župnik Peter, ki je tudi po božji podobnosti vstrvarjen z neumrjočo dušo in je kot rimsko-katoliški duhovnik pred par leti iz Ljubljane do „bližnega“ Cvetkovskemu „vürmaberu“ kazal dolgi nos. Ubogo kmetško ljudstvo ni moglo te palače poplačati in staneje v pokvečenih kočah, strada v teh slabih letih s svojimi otroki vsakdanjega kruha, nima denarja, da bi plačevalo davke, obresti svojih dolgov in hodi napol nago. Pri težkem delu si odtrguje hrano, da zamore darovati župniku zbirco, ter mu postaviti krasne štale. To pa vse v spoštovanje duhovniškega stanu in za izveličanje svojih duš! V kratkem se oglasi moj kolega, ki je tisočkrat bolj spreten v pisavi kot jaz; kateri že delj časa opazuje farovške štale, Repovo gostilno in velecejenega gospoda župana Mund-stunda.

Na v Zdol Gre Gor Janez.

Ni boljšega

za takojšno napravo vefefine goveje juhe, kakor

MAGGI JEVE

kočke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGIjeve kočke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in obsegajo tudi primerno primés ter soli.

Edino pristni z imenom MAGGI in z varstveno znamko križeva zvezda.

Cesar Jožef I.

15. marca t. l. je 200 let minulo, odkar je umrl Jožef I, cesar „svete rimsko-nemške države“, katerega sliko danes prinašamo. Jožef I. bil je 26. julija 1678 na Dunaju kot najstarejši sin cesarja Leopolda I. rojen. Že v 9. letu svoje starosti so ga kronali kot ogrskega kralja in 3 leta pozneje so ga izvolili kot rimskega kralja.

Kaiser Joseph I.

Oženil se je l. 1699 z braunšvajgsko princezino; posledica tega zakona sta bili dve hčerki. 5. maja 1705 prišel je Jožef I. na prestol. Že v svoji mladosti bil je član proti Francoski združene vojne stranke in se je udeležil tudi španske vojske. Vladal je ta veletalantirani cesar le 6 let; umrl je na kozah. Tudi kot glasbenik in umetnik je bil pomemben.

Novice.

Cenjene čitatelje opozarjamo, da bodo državnoborske volitve zdaj mnogo prostora v listu rabile. Vsled tega prosimo, da se tudi cenjeni dopisniki na to ozirajo in da nam zlasti kolikor mogoče kratke dopise pošiljajo. Tudi pri „novicah“ in drugje bodemo morali marsikaj izpustiti. Glede volilnega boja naj se nam pošilja stvarne, kratke a jedrnate dopise. Na delo!

„Glavna posojilnica“ v konkurzu. Kakor znano je glavna slovenska posojilnica v konkurzu. Kdor ima do nje terjatve in hoče, da se te vpoštejajo ter svoječasno tudi izplačajo, ta mora to terjatev najkasneje do 30. aprila t. l. priljubljanskemu deželnemu kot konkurznemu sodišču prijaviti. Vsakdo, ki ima kakšno hranilno knjižico te propadle slovenske posojilnice, naj svojo terjatev čimprej sodnijski proglasi. Opozarjamo na to tudi tiste slovenske posojilnice po Štajerskem in Koroškem, ki imajo vloge pri „glavni“. Tukaj ni nič za čakati, kajti gre se za denar vbojih kmetov, ki so prvaški hujškačem svoje krvavo prislužene krajcarje zaupali!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Kako se nas bojijo! Že v zadnji številki smo pisali, kako hudi strah imajo slovenski klerikalci pred „štajercijansko“ stranko, katero so drugače vedno zasramovali in zasmehovali. Zdaj pač vidijo, da s takim počenjanjem naši ljudski stranki ne morejo škodovati. Tudi liberalni narodnjaki so imeli dalje časa to neumno navado, da se nas le smešili. Ali zdaj, ko jim v času državnozbornih volitev voda v grlo teče, so se tudi ti nesrečni politiki vzdramili in iztreznili. Tako piše pondelkovi „Slovenski narod“ dobesedno: „Štajercijanci“ mislijo pri bodočih državnozbornih volitvah postaviti v več spodnještajerskih okrajih kandidate, osobito pa v dose-danem Roškarjevem, Plojemem in Piškovem okraju. Definitivno bodoje „Štajercijanci“ sklepali o kandidaturah na zaupnem shodu, ki ga skličejo na velikonočni ponedeljek v Mariboru. Z ozirom na hujskarije zadnjega časa **utegnejo „Štajercijanci“ dobiti večje število glasov**; zato je potreben od slovensko-narodne strani odločen odpor. „Štajercijanskega“ gibanja absolutno ne kaže bagatelizirati, zlasti ne v dose-danem Piškovem okraju, kakor to dela neki „urednik“ mariborske „Straže“, ki očitno ne pozna razmer. Vodstvo „narodne stranke“ dobiava iz tega okraja od resnih mož dopise, v katerih se poudarja, naj bi se združile vse sile proti štajercijanskemu kandidatu, ki ima sedaj v okraju ugodnejše stališče nego leta 1907. — Iz tega prvaškega članka je v prvi vrsti razvidno, da se slovenski narodnjaki vseh strank naših naprednih kmetov in naše krepke stranke grozovito bojijo. Dobro vedo, da se je ljudstvo naveličalo praznih obljub prvaških voditeljev in da je splošna kmetška nezadovoljnost priklopela do vrhunca. Skozi desetletja pošiljalo je zaupljivo ljudstvo edino prvaške poslance v državni in deželni zbor. In — ti prvaški poslanci so delali za-se, za svojo politiko, ljudstvo pa je postajalo vedno bolj revno in zanemarjeno. Zdaj si hoče to ljudstvo samo pomagati, poslati hoče v zastope svoje poslance in tega se „narodnjaki“ bojijo kakor vrag križa. Mislili so pač, da bode ljudstvo vedno neumno ostajalo in se izkoriščati in zatirati pustilo! Zanimivo je pa obupanje, jokanje in stokanje „narodnih“ liberalcev. Ti dohtarski prvaki pač niso nikdar ljudstva razumeli in zato jih tudi ljudstvo ne razume. In kakor so vedno svoje „principe“ in svoje „prepričanje“ čez krov metali, tako hočejo to tudi zdaj storiti: Združiti se hočejo „narodnjaki“, to se pravi: **prodati se hočejo klerikalcem**, samo da ne bi kak „štajercijanski“ kmet v državni zbor prišel! Res, gospodarskemu polomu „narodnih“ posojilnic sledi zdaj politični polom dohtarskih prvakov in moralčni polom nezrelih politikastrov... Mi se vseh teh pojavov le veselimo! Kajti **končna zmaga nam je gotova**, pa čeprav kličejo „narodnjaki“ vse vragove na pomoč. In zato bodemo delali naprej, dokler kmetov in obrtnikom ne zasveti dan pravice!

„Počasi voziti“, to svetujemo tudi prvaškemu časopisju. Komaj so bile volitve razpisane, ko so prvaški listi vsi zbegani pravili, da bodoje hudobni „Štajercijanci“ v tem in onem okraju tega in onega kandidata postavili. Čisto natanko so „vedeli“ slamnati „uredniki“ prvaških listov, koga in kje bode naša stranka za kandidata postavila; predno smo mi sami to vedeli, je bilo že vse v prvaških listih napisano. Mi smo se temu počenjanju iskreno smejali. Strah prignal je prvake v prokovanje! Najbolj smešna

je pri temu zadnja „Straža“; njen „gimpin“ namreč piše, da smo se „Štajercijanci“ zvesto slovenski — Plojem! Oj ti otročja nedolžnost v Mariboru, zlata si vredna...

Franc Robleka iz Zalca so slovenski narodnjaki v sv. Jurju j. ž. torej zopet za kandidata postavili in mu hočejo do zmage pomagati. Mi proti temu ničesar nimamo in niti prvo kandidata Robleku doslej nismo postavili. Morda se to sicer še zgodi, kajti vseh dnij še ni konec. In po pravici rečeno se bojimo, da Robleka sploh proti klerikalcem ne propade. Kajti mi si v zadnjih letih ni pristašev pridobil, pač jih je izgubil. Roblek se je dal ravno na neumne „narodne stranke“ zvbati. Zato vedno bolj strastno narodnjaškega konjička hal, nezrele fraze in narodnjaških časopisnih prebavljaj, za imenovanje urednikov se priševal, — na gospodarske interese svojega okraja pa je pozabil. Lahko rečemo, smo vsi od Robleka mnogo več pričakovali, je dal. In zaradi tega je danes navdušenje Robleka presneto majhno. Tako bode šel kar bržkone zopet s hmleljavim vncem v politični penzijo... Eno pač vedno več s kričanjem se ničesar ne doseže, prazne ne vlečejo več in vsak poslanec je za nič, kar ne zna gospodarskega dela izvrševati!

Zadnji „Narodni list“ je bil zaradi kota konfisciran. Kdo torej bojkotira, v celjubni prvaki?

Zadnja „Sloga“, zakotni listič, ki se tiska v Ljubljani na troške gotovih zaslepelih gospodov, je zopet polna zavijanj in laži. Je prav, — g. senatni predsednik dr. Plojem naj nikar več ne toži, ako se mu primerno govori in iz njegovega počenjanja konzekvenc potegne. Prerekovali pa se s tisto cunjico bomo...

Napredno in prvaško gospodarstvo. Obliki smrti nepozabnega šoštanjskega kmetiča pana Woschnagga napisali so prvo listi poleg raznih psokv hijenskega značaja naslov pokojnika tudi par resnic, ki jih je treba v večni spomin zabeležiti. Tako je pisal slovensko-radikalni list „Jutro“ dobesedno: „G. Woschnagg starejši je bil, odkar se je novila posojilnica, nje ravnatel! in jo je spretno in zvesto vodil, da je vsa leta sklenila račune z lepimi bičkomi. Zgodilo pa se je, da je zapazil, si (prvaški) blagajnik protiprivilno izpósujuje denar; temu se je protivil; blagajnik pa, da se izogne tej neveljubi kontroli, je pri prihodnjem obnem nabral nekaj svojih ljudi in dozdanji toliko ravnatelj ni bil več izvoljen. Nasledek tega bil čez nekaj let tisti **strašni polom**, ki je narodnih družin spravil v veliko nesrečo in ga (prvaki) še danes niso preboleli. Vse tega bi ne bilo, ko bi prejšnji ravnatelj (naš napredni g. Woschnagg) ostal na svojem mestu in biva v njegovih rokah imel ključ do blagajne. Novi (prvaški) ravnatelj je vse prepuščal v preveliki zaupnosti eni sami osebi in tem je prišlo do takega poloma, kakor smo vboji Slovenci doživeli več v poslednjem letu. Glavna posojilnica, Agro-Merkur, Rudolfova morda še kaj pride.“ — Iz teh kritosrčnih vrstic slovensko-narodnega lista vidimo, kakšno je gospodarstvo v prvaških posojilnicah! Vsakega ravnatelja se odslovi, ali pusti prvaškim kasirjem — krasti! Tebe pač ne veljajo samo za Šoštanj, marveč za celo vrsto drugih slovenskih posojilnic!

V Gradcu so nakupili klerikalni prvaki hišo, iz katere hočejo nekaki „Narodni list“ napraviti. Lastnik hiše je baje nekakšno božno društvo „sv. Marte“. To naj bi bil zavod za dekle. Da bi se le vboja dekle izkoriščalo, kakor se je to v nekem slovenskem društvu „sv. Marte“ zgodilo, so klerikalci, tam je lumparija!

Nemške šole na spodnjem Štajerskem prvaškim hujškačem pravi trn v peti. Zato je pričelo uresničavati še nekaj novih nemških šol, tako n. p. v Pektlu pri Poličanah, na Bregu pri Ptujem itd. To togoti prvake in zato se pridružajo po svojih listih in hudiče in biriče na pomoč. Pa jim vse ne pomaga! Ljudstvo samo razume velikanski